

N:o 24/1936.

N:o 24/1936 i anledning av landskapsrevisorernas berättelse över verkställd granskning av landskapets räkenskaper och den ekonomiska förvaltningen för år 1935 ävensom i anledning av landskapsnämndens framställning till landstinget med upplysningar angående vissa avsnitt i förenämnda berättelse.

Sedan förenämnda berättelse och framställning av landstinget i och för utlåtande remitterats till finans- och ekonomiutskottet, får det samma vördsamt framhålla följande:

Vad revisorerna anföra i sin redogörelse rörande bokslutet, användningen av vederlagsmedlen ävensom överskridna anslag påkallar intet annat uttalande från utskottets sida, än att utskottet på grund av revisorernas under rubriken "överskridna anslag" gjorda uttalande om att tillsynen i landskapsnämnden över anslagsförbrukningen effektiviserats uttalar sin tillfredsställelse häröver.

Vidkommande frågan om förre landskapsagronomen Erik Lönegrens pension och den därav beroende frågan om ansvarsfrihet för landskapsnämndens beslut om beviljande av ifrågakomma pension och till följd härav efteråt gjorda betalningsförpliktelser har utskottet försökt finna möjligheter att bringa denna besvärande ansvarsfrihetsfråga ur världen genom förslag om ett definitivt avgörande av densamma. Då emellertid de medlemmar av landskapsnämnden, vilka bidragit till förberörda pensionsbeslut, jämte vederbörande föredragande av justitiekanslern ställts under åtal för tjänstefel, begångna vid tillkomsten av nyssberörda beslut, och utskottet saknar möjlighet att överblicka de konsekvenser, vartill åtalet ifråga slutligen kan leda, har utskottet icke ansett sig kunna för närvarande föreslå beviljande av ifrågakomma ansvarsfrihet.

Beträffande revisorernas övriga uttalanden i redogörelsen ävensom landskapsnämndens framställning i ärendet har utskottet intet särskilt att tillägga eller framhålla.

I detta sammanhang får utskottet erinra om att frågan om ansvarsfrihet för landskapsnämndens åtgärder att till landskapsarkeologtjänsten utnämnda filosofiemagistern Matts Dreijer och på grund därav för-

anledda löneutbetalningar lämnats öppen till dess landstinget besluter ifråga om ansvarsfrihet för handhavandet av landskapets räkenskaper och den ekonomiska förvaltningen för år 1935.

De skäl, vilka föranledde landstinget att lämna ifrågavarande ansvarsfrihetsfråga öppen senaste år, föreligga enligt utskottets mening icke mera. Såsom känt har under detta år tillkommit förordningen om den förvaltning, som avser fredande och bevarande av forntida minnesmärken på Åland, varigenom bl.a. frågan om upprätthållandet av en arkeologtjänst för biträde vid förvaltningen av landskapets fornminnesvård blivit reglerad. Visserligen kvarstår det sakförhållandet, att av landskapsarkeologens avlöning vid senast verkställda treårsavräkning vägrats kompensation av ett belopp om 12.000 mark, utgörande den avlöning, som för nämnda tjänst utgått under tiden 1 september - 31 december 1934, men finner utskottet icke skäl föreligga att på grund härav föreslå förvägrande av ifrågakomna ansvarsfrihet. I överensstämmelse härmed anser utskottet, att ansvarsfrihet bör beviljas jämväl för de löneutbetalningar, vilka ägt rum efter sistnämnda dag och vilka hänföra sig till räkenskapsåret 1935.

På grund av det ovan framhållna får utskottet vördsamt föreslå,

att frågan om ansvarsfrihet för landskapsnämndens beslut av den 16 november 1933, dessmedelst förre landskapsagronomen Erik Lönegren tillerkänts pension, och på grund därav verkställda betalningar, lämnas tillsvidare öppen; samt

att landskapsnämnden och därvid anställda samt densamma underlydande redogörare beviljas ansvarsfrihet i övrigt för handhavandet av räkenskaperna och den ekonomiska förvaltningen under år 1935 ävensom därjämte för åtgärderna att till landskapsarkeologtjänsten utnämna filosofiemagistern Matts Dreijer och för på grund därav föranledda löneutbetalningar till utgången av år 1935.

Mariehamn den 26 november 1936.

Mariehamn den 26 november 1936.

344

På finans- och ekonomiskskottets vägnar:

Viktor Strandfält

T. Jansson

Närvarande: Viktor Strandfält, Erik Eriksson, Albert Jansson, Paul
Evert Paulson och Axel Åkerfelt.

På anmodan av revisorerna i landskapet Åland har undertecknad forstmästare granskat under landskapets förvaltning stående skogar. På grund av bristande tid genomgickos vid granskningen icke alla skogsskiften, utan fästes uppmärksamhet främst vid avverkningsområden från senaste femårsperiod ävensom vid föryngringsytor från äldre datum.

Efter att den 25 juli å landskapsnämndens forstavdelning kartor erhållits och rådgjorts angående arbetets plan påbörjades granskningen av skogen samma dag.

Vid granskningen medföljde revisorerna filosofiemagistern J. P. Johansson och landskamreraren K. E. Ramström samt delvis landskapets forstmästare L. Björkman, delvis landskapets skogsarbetsledare U. Enqvist och framgick därvid följande:

Jomala f.d. domarboställe. Avverkningsytorna äro överhuvudtaget på ett tillfredsställande sätt rensade och de föryngringsytor, vilka avverkats tidigare äro dels besädda dels planterade och av dessa skogskulturarbeten har en del lyckats bra andra illa, så att en komplettering torde vara nödig. Å de senare avverkade föryngringsytorna har den därstädes verkställda sådden överhuvudtaget lyckats väl. Med iakttagande av ovannämnda kompletteringar å de äldre ytorna är återväxten betryggad. I förhållande till boställets växtliga skogsmark finnes onormalt stora föryngringsytor.

Pehrsbergs f.d. provincialläkarbohemman.

Nordväst om landsvägen har skogen å de här för storm exponerade markerna synbarligen vid stockavverkningen för 7 - 8 år sedan huggits för gles, så att stormen sedan vräkt omkull största delen av de kvarblivna träden. Hyggesytorna äro dock nu väl rensade och med framgång planterade. Å sydöstra delen om landsvägen äro de vidsträckta föryngringsytorna likaså väl rensade och delvis besädda och planterade. Här äro skogskulturer-na dock isynnerhet å de ostligaste delarna sämre lyckade och fordra komplettering. Delvis äro kalavverkade ytor här helt okultiverade. De senast avverkade föryngringsluckorna här äro förstkommande vår efter avverkningen besädda med synbarligen gott resultat. Metoden att snarast möjligt medels sädd kultivera kalavverkade ytor torde vara det lämpligaste

och säkraste sättet att få förnygring på dessa för gräsväxt benägna marker.

Befgs f.d. häradsskrivarebohemman.

Av bostället växtliga skogsmark cirka 30 ha. är cirka 8 ha. försatt i förnygringstillstånd. Samtliga förnygringsytor äro väl rensade och besädda samt en mindre del planterade. Skogskulturenna äro mer eller mindre vällyckade om också komplettering på sina ställen framdeles torde bli nödvändig.

Bomarsunds f.d. fästningsområde.

Enedan skogen här enligt skogsarbetsledarens utsago icke varit föremål för nämndvärd avverkning, granskades här endast ett mindre område norr om och i närheten av landsvägen, varest senaste vinter verkställdt rensnings- och gallringshygge till avsalu. Med undantag av att gallringen ställvis föreföll att ha varit väl stark var avverkningen på ett tillfredsställande sätt utförd. Rensningen av hyggesområdet var ännu ej slutförd.

På Prästö har på senaste tid verkställts endast mindre rensnings- och gallringshyggen till husbehov. De gamla årshyggena här äro delvis ofullständigt förnygrade, varför komplettering av förnygringen vore önskelig. Avlägsnandet av för ungsbogen hinderliga överståndare samt en varlig tillväxtmerblädning synes vara av behovet påkallad.

Kastelholms kungsgård.

Å Hemsiftet hava de genom statens försorg avverkade stora förnygringsytorna till största delen förnygrats på naturlig väg. Dock har komplettering i form av sådd och plantering blivit verkställd. Under de senaste åren har här verkställts rensnings- och gallringsavverkningar i samband med mindre luckhuggning. Dessa avverkningar äro väl utförda och lämpligt vore att i närmaste framtid fortsätta med sådana hyggen.

Svinö och Styrsö holmar. De rätt stora förnygringsytorna här voro väl rensade och sedan besädda eller planterade med tall och gran samt med lärk, ask m.m. I stort sett hade dessa skogskulturarbeten utfallit till belåtenhet och på de lägre belägna, bördigare markerna voro plantorna i god växtkraft, men på de magrare markerna var ^{till-}växten dålig, beroende synbarligen på att plantorna voro angripna av skadesvamp. I förnygringsytornas omedelbara närhet märktes ställvis tvinnaxna, grovkvistiga

sa granar vilka med fördel vid rensningshyggena kunnat borttagas.

Tingö. De gamla årshyggena äro rensade och delvis besädda, men sådden är ej lyckad. Dessutom har senare å södra och västra delen huggits luckor, vilka stormen sedan utvidgat, så att cirka $2/3$ av arealen nu är i föryngringstillstånd. Största delen av dessa ytor äro besädda, men synbarligen med dåligt resultat, så att komplettering blir nödig.

Sommarö. Här är cirka 80 % av arealen kalytor, som uppstått till stor del genom stormvräkning, men att döma av stubbarna har här före stormens härjningar verkställts stockavverkning. Kalytorna här äro kultiverade genom sådd och plantering, vilket i stort sett lyckats bra, om också komplettering i form av plantering ställvis blir behöfvig.

Rasterbyö. Av denna holme granskades endast den västligaste delen, som genom tidigare hyggen blivit försatt i fruträdsställning. Här har å största delen ingen kultur blivit tillämpad och på naturlig väg har ej heller plantor uppkommit, endast en riklig gräsväxt. Dessa föryngringsytor borde tallplanteras.

Haga kungsgård.

Av skogarna här granskades endast det egentliga skogsskiftet, Herredalsskiftet, varest cirka 20 % av den växtliga skogsmarken är i föryngringstillstånd. Aldre föryngringsytor (gamla årshyggen för husbehov) äro väl rensade och på naturlig väg har uppkommit ojämn föryngring, som ställvis sedan blivit kompletterad genom plantering. Till följd av den rika bottenvegetationen är det dock ovisst om icke ännu komplettering av föryngringen här blir nödig. Under senaste femårsperiod har här avverkats endast mindre föryngringsytor, vilka kultiverats genom sådd, vilken föreföll att vara vällyckad. För övrigt har husbehovsvirket tagits genom rensnings- och gallringshyggen, vilka äro väl utförda.

Andersö. Här har huvudsakligast avverkats överståndare samt därefter verkställts rensnings- och gallringshygge å en liten del av holmen. Största delen är ännu orensad med kvarliggande skatar, kvistar m.m. Å södra delen av holmen finnes ganska vidsträckta föryngringsytor, delvis dåligt rensade. Nämnvärd föryngring finnes icke, ej heller har skogskultur här tillämpats, emedan holmen betas. Skäl vore att få området fredat för kreatur samt skogen rensad och svagt gallrad samt föryngringsytorna besädda eller planterade.

Thorsholm. Också här har huvudsakligast avverkats överståndare för att friställa föryngringsgrupper, av vilka det här finnes ovanligt rikligt. Hyggesytornas rensning är också här ofullständig och ett fåtal föryngringsluckor finnes, som borde besås.

Flatö och Hamnholm. Å dessa holmar växer medelåldrig, gles tallskog med inblandning av enstaka, tvinvuxna granar. Här har ej avverkats något med undantag av litet husbehovsvirke åt åboare å respektive holmar.

Grelsbys kungsgård.

Skogen öster om landsvägen är delvis tidigare genom forststyrelsens försorg kalavverkad och å dessa ytor växer nu dels tät, ung blandskog, dels luckig och gles tall-, gran-, björkföryngring, vilken vore i behov av komplettering. I nordöstra delen av skiftet finnes en vidsträckt brandyta, å vilken nu, efter verkställd sädd, växer rätt vacker tall-björkföryngring. Under sista femårsperioden har å detta skifte verkställts mindre rensningshyggen i samband med smärre föryngringsluckor, vilka ännu ej märktes nämnvärd föryngring.

I skogen väster om landsvägen äro de gamla årshyggena nu betäckta med ungskog, vilken redan delvis gallrats, på sina ställen väl starkt. Utom gallringsavverkningarna har här huggits mindre föryngringsytor, vilka icke kultiverats och genom naturlig föryngring har ej heller uppkommit märkbar föryngring. De orörda bestånden här äro i allmänhet i behov av rensnings- och gallringshyggen, genom vilka erhålles lämpligt husbehovsvirke.

Borgö. Här är cirka 60 % av den växtliga skogsmarken i föryngringstillstånd. Å de tidigare avverkade årshyggena är föryngringen i allmänhet gles och luckig och å stora områden växer gran på typiska tallmarker. I södra och mellersta delen av ön har synbarligen först avverkats stockträd, varefter stormen vräkt omkull en massa av de kvarlämnade träden, så att en stor kalyta nu förefinnes. Å dessa områden har delvis tillämpats skogskultur, men med dåligt resultat, tydligen till stor del beroende på att dessa områden betas också med får. Såväl å de gamla årshyggena som å de senare avverkade ytorna är komplettering av föryngringen nödvändig.

Som sammandrag av det föregående bör framhållas, att onormalt stora föryngringsytor (kalytor och plantbestånd) förefinnas, vilka avverkats dels genom forststyrelsens försorg kort före överlåtelsen, dels senare

genom landskapets försorg. Å dessa ytor har dock under de senare åren utförts ett aktningsvärt skogskulturarbete i form av sådd och plantering. Att så stora arealer under relativt kort tid blivit försatta i föryngringstillstånd, har delvis sin förklaring däri, att dessa varit bevuxna med överårig och rötskadad skog, men då detta missförhållande nu till största delen är undanröjt vore det skäl, att under inkommande period komplattera föryngringen å de avverkade ytorna samt inskränka föryngringsavverkningarna till det minsta möjliga och mera tillämpa blädning samt rensnings- och gallringshyggen.

Mariehamn, den 4 augusti 1936.

Albin Andrée

forstmästare.